

۱- یکی از مهم ترین ثروت های انسان ... است . و ارزشمندترین این نوع ثروت ، است . (اخلاق ستون - اخلاق اسلامی)

۲) اخلاق اسلامی را تعریف کنید .

۳) ویژگی های اخلاق فرد مسلمان را بنویسید .

۴) کدام دهنوم آیه ۸۳ / قصص چیست ؟

درس هشتم

زندگی در پرتو اخلاق اسلامی

یکی از مهم ترین ثروت های انسان، اخلاق ستوده است و ارزشمندترین این نوع ثروت، اخلاق اسلامی است.^۱
 ۲) اخلاق اسلامی به مجموعه آداب و منش های فردی و اجتماعی گفته می شود که با تکیه بر تنه درخت محکم دین، اصالت می یابد و میوه رفتار صحیح را در وجود مؤمن به بار می آورد. (اخلاق فرد مسلمان معامله با رفتاری سطحی و مصلحت گرایانه نیست. او مؤمن است و آب حیات در وجودش جریان دارد؛ به همین سبب، سخنانش مهرآمیز و نگاهش بر از عطفوت و برخوردش گرم و صمیمی است.)
 ۳) (توحید و ایمان به قیامت، رنگ و بویی خدایی به کل وجودش داده است.)

«تِلْكَ الذِّكْرُ الْأَخْرَجُ نَجَعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ» قصص، ۸۲
 « ما آن سرای آخرت را برای کسانی برپا می کنیم که در زمین، خواهان هیچ نوع تکبر و استکبار و فساد و تباهی نیستند (دولت هایشان از الودگی های مقام طلبی، خود بزرگ بینی و تباهکاری، پاک است) و عاقبت و بایان خیر فقط مخصوص برهبرگاران است »

۴ ب)
 فرسوسن مسلمان
 داران اخلاق و مملکت
 از جمله فرودتیه و در درخت
 تکبر و فساد
 و مقام طلبی است
 چرا که انسان به
 نظام یادش در جزا
 در قیامت روان دارند

۱- دبیران و دانش آموزان عزیز دقت کند که هدف از این درس، تعریف علم اخلاق و تقسیم موضوعات و ذکر سر تحول آن نیست بلکه هدف این است که با جهت زیر ساخت اخلاقی و جهت مورد اخلاق اسلامی آشنا شویم و اصل موضوع را با گوش جان بشنویم.

۸۸. شترانه‌ها و احلاق مومن با هم آریات مرگان کدام است؟
 ۸۹. با ذکر چندین مورد از دیدگاه مرگان بیان کن که عوامل تقطه و بیداری انسان
 برای ایجاد احلاق خوب مومن چیست؟

طلای ناب تبدیل می‌کنند.

۸۸ - ۱ - بیداری و تقطه

۹ (اگر قرآن را با تأمل مطالعه کنیم) متوجه می‌شویم که این کتاب روح پرور حاوی شش موضوع اصلی است. یکی از این موضوعات، توصیف طبیعت و جلوه‌ها و نعمات نهفته در آن است. اندیشه در صنع این زیبای خداوند بذر حب او را در دل انسان می‌کارد و در نهایت، باغ وجود انسان را گلستانی از عمل صالح و اخلاق زیبای اسلامی می‌کند. قطرات زیبای باران که به امر خداوند به طبیعت طراوت و زیبایی می‌بخشد و با نغمه مخصوص خود جان‌ها را می‌نوازد و میوه‌ها و ثمرات رنگارنگ را به بار می‌آورد، تنوع رنگ خاک و سنگ کوهستان‌ها (رنگ‌های سفید، قرمز، سیاه و... خطوط کوه‌ها) مردمان رنگین پوست (سیاه، سفید، سرخ و زردپوست)، چهارپایان متنوع و جنبندگان رنگارنگ (پروانه‌ها، پرندگان، چرندگان، و درندگان متنوع) مگر صفحاتی از کتاب پر رمز و راز زندگی نیستند؟

مردم

نعمت

چرا نباید در این کتاب جذاب نگرست و چرا انسان کتاب آسمانی ترسیم‌کننده این آیه‌های زمینی را تلاوت نکند تا سر سجود بر آستان خدای بدیع السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ نهد و با خلق خدای، خوش‌خوی و خوش اخلاق گردد و در نهایت، در بهشت خداوند کارنامه قبولی دریافت کند و برای همیشه و تا ابد، در بهشت پر صفای پروردگارش با نیکان و عزیزان خدا دمساز گردد و بیاساید (قرآن از انسان‌های غافل‌ی که در نمایشگاه جذاب هستی از کنار آیات آسمان و زمین می‌گذرند و با ناسپاسی راه اعراض و بی‌توجهی را در پیش می‌گیرند، انتقاد می‌کند): ﴿۱۰۵﴾ بِرَبِّهِمْ هِيَ ﴿۱۰۵﴾
 «وَكَانَ مِنْ آيَاتِهِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُتْرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ.» یوسف، ۱۰۵

وجه زیادت آیات خداوند در آسمان‌ها و زمین، که غافلان از کنارشان می‌گذرند و در موردشان تأمل و اندیشه نمی‌کنند و آنها را نادیده می‌گیرند. ﴿۱۱﴾ نَسِيبَ جِبَاعٍ يَكُومُونَ إِلَىٰ آلِهِاتِ خَدَا وَغَفَلتَ اِذَا نَضْرِبَاتِجِي دَرْدَادٍ

۱۱ (قطعا کسی که به خدا و آياتش بی‌اعتناست، به‌طور طبیعی در مقابل خوبی‌ها و خدمات پاک پدر و مادر و خانواده، ناشکری و ناسپاسی می‌کند. او به راحتی می‌تواند در مقابل خوبی‌های مردم بی‌مهری و ناسپاسی کند؛ بنابراین، ذکر خداوند و تفکر در آیات و نعمات او ملکه شکر و سپاسگزاری را، که از

۱- تریسمی از آیات ۲۷ تا ۳۰ سوره فاطر

۲- ملکه یکی از اصطلاحات علم اخلاق است. به صفتی راسخ و جای گرفته در وجود انسان که تغییر با برداشتن آن تلاش و رنج و زمان بخواهد. ملکه گویند. ملکه در وجود انسان دو نوع است: ۱- ملکه خیر (صفات نیکو و پسندیده)، ۲- ملکه شر (صفات زشت و ناپسند). قرآن ملکه خیر را «استقامت» و ملکه شر را «اصرار» می‌نامد.

۱۲) اولین گام در ایجاد تقیه و بیداری چیست؟ توضیح دهید.

۱۳) برای تقویت اخلاق شکو در مومن پس از تقیه و بیداری چه اقدام مناسب است؟
توضیح دهید.

منجیات اخلاقی است، در انسان ایجاد می کند. ۱۱

۱۲) گام اول در پیدا کردن اخلاق نیکو همین یقظه (بیداری) و فکر و ذکر است. قرآن در موارد متعدد انسان را به یقظه دعوت می کند و به او می گوید بیدار شو. شما با ارزش هستی؛ شما جاودانه ای و قیمت شما بهشت است. در نمایشگاه بر قر و شکوه هستی غافلانه حرکت نکن. به آیات خدا با اندیشه نگاه کن و به وجود خودت بیندیش.

۸) ۲- تخلیه و رهایی از مهلکات

۱۳) اکنون که بیدار شده ایم، لازم است وجودمان را از آلودگی هایی که تجربه کرده ایم، پاک کنیم. خداوند ما را پاک آفریده است اما خطاها، تأثیرات محیط، وسوسه های شیطانی و نفسانیات، وجودمان را به مهلکاتی مبتلا کرده اند که ابتدا باید آنها را بشناسیم و با جدیت خویش، خود را از آنها پاک کنیم. اگر در منزل با ناسپاسی با پدر و مادر برخورد می کنیم، اگر در جمع دوستان تندخو هستیم، اگر با مردم منصف نیستیم و در تعاملات اجتماعی حق و عدالت را رعایت نمی کنیم، باید خود را از این اخلاق های ویرانگر دور کنیم.

۱۴) در علم اخلاق، مهلکات به چه معناست؟

۱۵) چرا به ناهنجاریها، مهلکات گفته می شود؟

آشنایی با چند مورد از مهلکات

۱۴) در علم اخلاق، به ناهنجاری های رفتاری «مهلکات» می گویند (۱۵) ناهنجاری ها به این سبب که زندگی و حیات ایمانی را نابود می کنند، مهلکات نام گرفته اند. (۱۶) حیدرورد از مهلکات را نام ببرید.

۱۶) علمای علم اخلاق، تکبر، حسد، فساد و تباهی و بی رحمی را از بزرگ ترین انواع مهلکات به حساب می آورند) لازم است هر کدام از موارد بالا را به اختصار بررسی کنیم.

الف) تکبر (۱۷) یکی از موارد مهلکات اخلاق، تکبر است؛ آن را توضیح دهید، دارای چه سرانجامی است؟ (بازر حدیثها از حدیثها)

۱۷) روزی رسول خدا ﷺ با صحابه رضی الله عنهم درباره فرجام بد تکبر صحبت می فرمودند. فردی از صحابه عرض کرد: «انسان دوست دارد لباسش خوب و کفش هایش زیبا باشد.» پیامبر فرمودند: «إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ الْكِبْرُ بَطْرُ الْحَقِّ وَ غَمَطُ النَّاسِ»؛ خداوند زیباست^۱، زیبایی را دوست دارد. تکبر

۱- به عقیده یکی از بزرگ ترین صاحب نظران اخلاق اسلامی (امام محمد غزالی رحمته الله علیه)، منجیات (نجات دهندگان) به اخلاق بسندیده ای می گویند که موجب نجات ابدی فرد متخلق و آراسته به آن می شود. در مقابل، امام غزالی به اخلاق نابسندی که موجب هلاکت و بدبختی انسان می شود مهلکات (نابود کننده ها) می گوید.

۲- مستند احمد ۴۴۳۶، سنن الترمذی ۱۹۹۸، سنن ابو داود ۹۱۸۰، صحیح مسلم ۹۱، سنن ابن ماجه ۵۹. این حدیث به گونه ای بسیار زیبا تصویری جامع از تکبر را ترسیم می کند.

۳- در تفسیر کلمه جمیل برای خدا تارحان حدیث گفته اند، کار خدا زیباست، نام های زیبا و نیکو دارد و دارای صفات کمال و جمال است.

ادامه وسیع تدبیر در حدیث: توصیف معنای ایمان به ذات و صفات بر در کار و
 اختصاص کمالات به اوست. تکبر در مقابل خداوندی که در حقیقت کمالات هر باشد
 انکار اختصاص صفت بزرگی در خداوند است. این هر عقیده که در صفات و
 بزرگیها منحصر به فرزندان باشد باز هم در مقابل خداوند در عین نیاز مندر است.

انکار حق و سبک شمردن مردم است و یکی از زشت‌ترین اخلاق‌ها به‌شمار می‌رود. قرآن در بحث
 خلقت می‌فرماید که شیطان تکبر کرد! (م)

(پیامبر و صحابه بزرگوارش از تکبر بسیار دور بودند. در تاریخ آمده است که وقتی اسبی جوان را به
 امیرالمؤمنین عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هدیه کردند، از سوار شدن به آن امتناع نمود و در جواب دوستانش که به این کار
 اصرار می‌کردند، فرمود: «این اسب زیبا و جوان است. می‌ترسم با سوار شدن به آن دچار تکبر گردم.»)

تدبیر در حدیث

با تدبیر در حدیث پیامبر ﷺ بگوید چرا انکار حق، بر تحقیر مردم (در تعریف تکبر)، مقدم شده
 است. زیرا خداوند این را کرم خلق کرده و در ادراک است خنده و
 تکبر، بیستین مرتبه این بزرگترین است. هر چه بی‌صانع بزرگوارتر
 و حکمت و دانایی او در خلق ایشان است.

۱۸ (گستره تکبر: تکبر انسان‌ها در مقابل هم، زمینه‌های متفاوتی دارد و شایع‌ترین انواع آن

عبارت‌انداز: تکبر در زمینه محل ولادت^۱، زبان، نژاد، تکبر در زمینه جایگاه طبقاتی (ثروتمند و فقیر)،

مشهور و غیر مشهور، تکبر جنسیتی و حتی تکبر دینی^۲. (۱۸) زمین‌ها هم به وجود آورده شد و گستره^۳

(راه درمان تکبر این است که انسان به اصل خلقت بنگرد و مرگ را از یاد نبرد و فراموش نکند که

تمام نعمت‌ها از خداست. ضمناً دعا کردن و درخواست تواضع از خدا هم اکسیری بسیار کارا و موفق

است.)^۴ راه درمان تکبر چیست؟

(ب) حسد: (۲) تفاوت حسد و غیبه در چیست؟ کدام یک ناپسند است؟

۲ (در علم اخلاق، تلاش برای به‌دست آوردن کمالات دیگران، غیبه نام دارد و غیبه یکی از انواع

ارزش‌هاست، اما تلاش برای نابود کردن خوبی‌ها و کمالات مردم، حسد نامیده می‌شود. حسادت نوعی

تنگ نظری و کم ظرفیتی است و اولین قتلی که در زمین انجام شد در پی حسادت بود.)^۱

۱- خوب است بدانید که حسد به آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ و در پی آن سربیزی از خداوند و تکبر در مقابل قدر و منزلت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ سه موردی بود که موجب
 هلاکت شیطان شد.

۲- بحث‌های شهریه و روستایی، شهرستانی و پانتخی بودن و...

۳- چه بسا کسانی که به سبب دانشن جایگاه علمی (در دین) و عبادت (با مصادیق مختلف آن) به تکبر دینی مبتلا می‌شوند. به قول حافظ:
 تکه بر تقوا و دانش در طریقت کافری است راهرو گر صد هنر دارد توکل بآبش

۴- اولین گناهی که در آسمان انجام شد، حسادت ابلیس به آدم بود.

۲۱) محراب بر بهار حسادت بر سران چیست؟

۲۱) حسادت بیماری خطرناکی است که روح و روان و آسایش فرد حسود را به خطر می اندازد (همان ضرب المثل معروف حسود هرگز نیاسود) و در صورت عملی شدن افکار فرد حسود، آرامش کسی هم که مورد حسد قرار گرفته است، به خطر می افتد. فرد حسود در واقع انسان جسوری است که معترض اراده و حکمت خداوند و در مواردی تلاش فرد مورد حسادت است.

حسود از خیر خواهی به دور است؛ در حالی که خلاصه دین خیر خواهی است. حسادت گاهی به کفر می انجامد؛ چنان که قرآن از قول کافران نقل می کند که به پیامبران می گفتند: آیا بشری ما را هدایت می کند؟ (که در بشر بودن مثل ما است.)

درمان حسادت: برای درمان حسادت، توجه به چند نکته لازم است: ۲۲) راه هر دو در یک است؟

- ۱- ما هم نعمت هایی داریم که دیگران ندارند.
- ۲- دنیا کوتاه و گذراست؛ غصه خوردن برای آن ارزش ندارد.
- ۳- حسادت، حقارت است؛ چرا خودمان را حقیر کنیم؟
- ۴- کسی که نعمت بیشتری دارد، وظیفه و تکلیف بیشتری هم دارد. (همان ضرب المثل «هر که بامش بیش برفش بیشتر.»)
- ۵- باید بدانیم که حسادت، خود آزاری است (البته در صورت دست به عمل زدن، به دیگر آزاری هم تبدیل می شود). خود آزاری و دیگر آزاری بهتر است یا آرام بودن و آسایش؟
- ۶- دعا بهترین داروست.

۲۳) ردس صحابه؟
برای صحابه
از حد می برد؟
صحابه به جای حسد ورزیدن، از خوبی های دوستانشان تعریف می کردند و آنها را ستایش می نمودند. عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه با وجود اینکه خود ثروتمند و اهل سخاوت بود، همیشه از سخاوت امیرالمؤمنین عثمان رضی الله عنه تعریف می کرد.

۲۴) (چه کم و چه زیاد) فساد می گویند (نقطه مقابل فساد، صلاح است) فساد در انسان این است که به جای طلب حلال به دنبال حرام باشد. به همین سبب اموری مانند دزدی، اختلاس، گناهان جنسی و تعرض به جان، مال، آبرو و دین مردم را فساد می گویند. امروزه فاسدان

۱- کسی را که به فساد مبتلا شده است، فاسد و فردی را که اعتدال اخلاقی دارد، صالح می گویند. کلمه فساد در مورد قلب و روح، بدن و حتی انبیا خارج از اعتدال، به کار می رود. مثلاً روح و روان مهاجم و برخاستگر را می توان فاسد نامید؛ چون از اعتدال خارج شده است با عضوی زخمی را که متعفن شده است، می توان فاسد نامید؛ چون از حالت اعتدال بیرون رفته است. در مواد غذایی هم نسیری که ترشیده شده، فاسد است؛ چون حالت اعتدال و باکی را از دست داده و دگرگون شده است.

۲۵) نقطه مقابل فساد چیست؟

۲۲) دوا برارنا سدان براس خردج مضطبان از جاده اعتدال رانام بربر
 ۲۷) راه مقابله با فساد که یکی از مهلکات اخلاق مومن است چیست؟
 ۲۸) بیام شعر اقبال لاهوری چیست؟
 بی ادب، بی رنگ و بو، بی آبروست
 روز من تاریک می گردد چو شب
 نوجوانی را جو بینم بی ادب

فناوری را در خدمت فسادشان به کار گرفته اند و از طریق رسانه ها و سایر وسایل موجود، فساد را ترویج می کنند؛ آن را تزئین می کنند و عادی جلوه می دهند.

۲۶) متأسفانه ادبیات و هنر را هم فاسدان تخریب می کنند و با این دو موهبت و نعمت، مخاطبان را از جاده اعتدال خارج می سازند

۲۷) راه مقابله با فساد، یقظه و تخلیه است. باید بیدار باشیم و با توکل به خدا و اراده و هوشیاری، در مسیر اعتدال حرکت کنیم و اگر احیاناً از جاده صواب خارج شدیم، با استغفار و توبه بار دیگر به این جاده برگردیم.

۲۸) باکی و پاک بودن و ادب در برابر خدا در هر سن و سالی ارزش دارد، اما در جوانی بسیار با ارزش تر است (و به قول اقبال لاهوری:

آبروی گل ز رنگ و بوی اوست بی ادب، بی رنگ و بو، بی آبروست
 نوجوانی را جو بینم بی ادب روز من تاریک می گردد چو شب

۲۸) ب) در نوجوانی و جوانی باید همیشه در فکر تخلیه باشیم و به محض مبتلا شدن به بدی ها وجود خود را از آنها پاک کنیم. شکی نیست که فساد و تباهی آبروی انسان را نزد خود انسان نیز می برد.

۲۹) یکی از مهلکات بسیار خطرناک، بی رحمی است و لازمه حیات قلب انسان، رحم است. وقتی شخص و جامعه بی رحم می شوند، هر نوع جرم و جنایتی آسان می گردد، امنیت نمی ماند و روز آرام انسان، به شبی سرد و تاریک تبدیل می شود.

۳۰) امروزه بی رحمی به بیماری مسری، خطرناک و شایعی تبدیل شده است. نظام سرمایه داری برای حفظ پول و ثروت و سرمایه، جان انسان ها را حقیر می کند. افراد زیادی مهارت، ثروت و علم خود را با بی رحمی به جان مردم انداخته اند و جز سود شخصی، هیچ چیزی را مهم و هیچ کس را محترم

۱- جاویدنامه، اقبال لاهوری
 ۲- آبرو اصطلاحی بسیار زیباست، گل زمانی نداد و خرم است که آبی در رو و وجودش مانده است و همین که این آب از بین می رود، خشک و پژمرده می شود و می ریزد. باکی و مقاومت در مقابل بلیدی ها، آبروی انسان است و زندگی واقعی انسان وابسته به این اعتبار و آبروست. امروزه باید با هوشیاری بیشتر عمل کنیم. باید در آسمان زندگی شاهین وار پرواز کنیم؛ چون کرکس بودن بی آبرویی است؛
 کرکسان را رسم و آیین دیگر است سطوت پرواز شاهین دیگر است
 کرکسان گرداگرد مردارها می چرخند و فرد فاسد، کرکس وار خود را در تباهی ها غرق می کند. شاهین و غفاب وجود انسان بلند پرواز است و محل سکونتش قله کوه ها و غذایش پاک ترین غذاهاست.

۳۰) ارتباط نظام سرمایه داری با تباهی روح انسان، یعنی بی رحمی است.

۳۱) در بیان صفت خطرناک اعدای مسلمان یعنی بی رحمت چیست؟

نمی دانند. آنها با این روش، خود را هم از رحمت زمینیان (انسان ها) و هم از دعای آسمانیان (ملائکه) محروم می کنند (بیامیر رحمت چه زیبا فرمود: «الزاجمون یرحمهم الرحمن، یرحموا من فی الارض یرحمکم من فی السماء»؛ خدای مهربان به مهربانان رحم می کند. به اهل زمین رحم کنید تا اهل آسمان به شما رحم کنند).

۳۱) باید در همین اوان جوانی بیدار شویم و قساوت قلب را از خود دور کنیم. قساوت و بی رحمی حاصل تحلیلی بسیار اشتباه است و آن تحلیل اشتباه این است که دنیا را میدان جنگ (و نه نمایشگاهی بر از لطف و صفا) بدانیم.

باید با يقظه و بیداری دریابیم که:

بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش ز یک گوهرند
جو عضوی به درد آورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بی غمی نشاید که نامت نهند آدمی

۳۲) کلمه در لغت و اصطلاح علم اخلاق معنی چیست؟

۳- تحلیل ۳۳) کلمه را شرح دهید، ارتباط آن با خوب زیست؟

صفت الف ۳۳ و ۳۲) تحلیل در لغت به معنای آراسته شدن است و در اصطلاح علم اخلاق، آراستگی فرد مؤمن به اخلاق و اعمال نیک را تحلیل می گویند.

در این مرحله از خودسازی، انسان در پی آن است که ظرف وجود خود را از چیزهای پاک پر کند، ذاکر شود، خیرخواه گردد، مهربان شود و مهر بورزد، راه عبادت و بندگی و اخلاص در پیش گیرد و ناجایی که می تواند به دیگران خدمت کند؛ گرم و صمیمی به همگان سلام کند و با همه به نیکویی سخن گوید. چون:

صفت ب ۳۴
صفت ب ۳۴

حرف بد را بر لب آوردن خطاست کافر و مؤمن همه خلق خداست
آدمیت، احترام آدمی با خیر شو از مقام آدمی

صفت ب ۳۴) با احترام با همگان برخورد کند و برای افراد سالمند احترام ویژه ای قائل باشد. همچنین رحمتش

۱- سنن ترمذی، ۱۹۲۲، مسند امام احمد، ۲۴۶۵، سنن ابو داود، ۴۹۴۱

۲- گلستان سعدی باب اول در سیرت پادشاهان؛ سعدی این شعر را از حدیث زیر گرفته است:

قال رسول الله ﷺ: مثل المؤمنین فی نواذیرهم و نواذیرهم کمثل الخس إذا استکنی بعضهم ثاعن سائرهم بالشهر و الغن.

رسول خدا ﷺ فرمود: مثل مؤمنان در مهرورزی و دلسوزی به هم، مانند یک تن است که چون عضوی از آن بیمار شود، همه آن دچار بی خوابی و تب گردد (صحیح بخاری، ۶۰۱۱، مسند امام احمد، ۱۸۳۵۵، صحیح مسلم، ۲۵۸۶).

۳- اقبال لاهوری، جاوید نامه.

سؤال ۳۴: مواردی از تحلیل این مؤمن را نام ببرید.

باسم تدبیر: این روز جزا و عقاب است - دوری از بزرگواران و استغفار، ظلم و ستم و حق در
 و برهنه کاری

آیه ۸۳ فرقان چیست؟ علت تواضع و پاکی مؤمنان چیست؟

تدبیر در آیه ۶۳ / ۱۵۹ / آل عمران چیست؟ نتایج باور به توحید و ربوبیت چیست؟

با تدبیر در آیه ۸۳ سوره قصص، بگویید که برای بهشتی شدن چند شرط تعیین شده است.

از آیه زیر می توان فهمید که تواضع و پاکی مؤمنان (به عنوان دو اخلاق والا و برجسته)، حاصل ایمان آنها به قیامت است.

«وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا» ۱ فرقان، ۶۳
 بندگان خاص خداى مهربان كسانى هستند كه در زمين با فروتنى و دور از غرور راه مى روند و هنگامى كه نادانان آنها را مورد خطاب قرار دهند، به گونه اى ملایم و مسالمت آمیز جواب مى دهند.
 قرآن رفتار نرم و عاطفى پیامبر را هم حاصل رحمت خدا مى داند:
 «فِيمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ» آل عمران، ۱۵۹
 در پرتو رحمت خداست كه تو با آنان اكه سر از خط فرمان كشيده بودند نماز نمى نمودى و اگر درشت خوى و سنگدل بودى، از پيرامونت پراكنده مى شدند.

جان کلام این است که باور عمیق به توحید و قیامت، نرم خوئی و خوش قلبی و در نهایت خوش سخنی را به دنبال دارد و معنای عمیق پشتوانه دار بودن اخلاق اسلامی، همین است.

تدبیر در آیه

با توجه به آیه ۶۳ سوره فرقان بنویسید که ترک کردن کسی که برخوردش مناسب نیست، چه

مزیتی بر مقاومت و درگیر شدن با او دارد. هرگز در خود مهربان است و دولت دارد

چند ستون اساسی در ساختار اخلاق اسلامی (۷) تقویت اخلاق خوب مؤمن با چندین
 (با مطالعه قرآن متوجه می شویم که اخلاق خوب مؤمن با چند پشتوانه محکم تقویت می شود. در واقع، این پشتوانه ها اکسیرهای آبا ارزشی هستند که کیمیاگرانه داشته های وجودی انسان عادی را به

۱- توجه کنید که در شریعت اسلامی دو نوع سلام وجود دارد: ۱- سلام ملاقات، ۲- سلام خداحافظی. منظور از سلام در این آیه، سلام دوم است؛ یعنی بندگان خوب خدا صحنه نزاع و درگیری با جاهلان را رها می کنند. گرچه ممکن است برای ما ایرانی ها سلام دوم چیز عجیبی باشد؛ چون در ایران از کلمه «خداحافظ» یا «خدانگهدار» استفاده می شود.

۲- جز اعتقاد به توحید و قیامت

۳- قدما (گذشتگان) به دارویی که درمان تمام امراض بود، در اصطلاح اکسیر می گفتند. اکسیر در واقع جوهری آمیخته و گدازنده بود که ماهیت اجسام را تغییر می داد و مثلاً نقره و مس را طلا می کرد (این ماده اساساً وجود نداشت و وجود ندارد) اما براساس آن اعتقاد، در ادبیات فارسی به هر راه حل و اندیشه زیر بنایی فعال و پویا و با هر آنچه بسیار مفید است، اکسیر می گویند.

۶۳

الا
 اگر مردمان
 مؤمن با فردی متکبر
 در آن با بر فرود
 سر بیاورند است
 برای حفظ صفت
 تواضع و مهربانی خود
 و دریافت حجت الهی
 از در گردن و
 چهل با او طلبگری کند

سبزی